

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE

M. A. (PARANGAT) SOCIOLOGY

EXAMINATION: DECEMBER - 2022

THIRD SEMESTER

Subject: Theorizing Caste - I (SCBCS-17-314)

Date: 14/12/2022

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

- 'A social system in which social position is fixed for a lifetime', is a----- type of social stratification.
a) Ethnicity
b) Caste
c) Race
d) Class
- The idea that classes vary according to their possession of cultural capital is associated with-----
a) C. Wright Mills
b) Max Weber
c) Pierre Bourdieu
d) Antonio Gramsci
- among the following follow the matrilineal family system?
a) Nairs of Kerala
b) Bhils
c) Kadars
d) Muslims
- A world Conference on the issues of women was organized by the United Nations in 1975. -----was the venue?
a) Mexico
b) Beijing
c) Copenhagen
d) Nairobi
- Tribe is a _____ group whereas caste is a _____ group
a) social, territorial
b) political, territorial
c) territorial, social
d) social, religious

Q. 2. Write Short notes on. (Any Five) (10)

- LPG model and Exclusion
- Elite Class and power
- Anti-caste movements in India
- Formation of new middle class in the Post-LPG model.
- Different perspectives on caste.
- Questions of caste and caste discrimination on an international discourse.

Q. 3. Answer in brief. (Any three) (15)

- Comment on Caste based electoral behavior in post-liberalization
- Explain the intersectionality approach to caste, class and gender issues.
- Discuss the different caste identities amongst Muslims and Christians in India.
- Critically think upon exercising state's apparatuses in census in consolidating caste identity.

Q. 4. Answer in detail. (Any Two) (30)

- Discuss different state policies for caste reservation and affirmative action policies.
- Define the Elite Class. State on incidents of power abuse by the political elites in Indian politics.
- Explain the causes of caste-based violence in Indian society.

मराठी रूपांतर - जातीचे सैद्धांतीकरण भाग - १ (SCBCS- 17-314)

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र. १. दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा. (०५)
१. 'एखाद्या सामाजिक व्यवस्थेत व्यक्तीची सामाजिक स्थिती आजीवन निश्चित/बंदिस्तराहणे, हे ----- प्रकारच्या सामाजिक स्तरीकरणाचा प्रकार आहे?
 अ) वांशिकता ब) जात
 क) वंश ड) वर्ग
२. सांस्कृतिक भांडवल अवगत असलेल्या दर्जानुसार वर्ग बदलतात ही कल्पना ----- शी संबंधित आहे.
 अ) सी.राईट मिल्स ब) मॅक्स वेबर
 क) पियर बोर्दु ड) अंटोनीयो ग्राम्शी
३. खालीलपैकी ----- जमातीमध्ये मातृवंशीय कुटुंब पद्धती पाळतात.
 अ) केरळचे नायर ब) भिल्ल
 क) कादरस ड) मुस्लिम
४. युनायटेड नेशन्सची महिला प्रश्नांवर जागतिक परिषद 1975 साली ----- मध्ये आयोजित करण्यात आली होती.
 अ) मेक्सिको ब) बीजिंग
 क) कोपनहेगन ड) नैरोबी
५. जमाती हा एक _____ गट आहे, त्याचवेळी जात हा एक _____ गट आहे.
 अ) सामाजिक, प्रादेशिक ब) राजकीय, प्रादेशिक
 क) प्रादेशिक, सामाजिक ड) सामाजिक, धार्मिक
- प्र. २. टिपा लिहा. (कोणतेही पाच) (१०)
- १) एलपीजी मॉडेल आणि वर्जीतता
 २) श्रेणीजन वर्ग आणि सत्ता
 ३) भारतातील जातीविरोधी चळवळी
 ४) एलपीजी नंतरच्या मॉडेलमध्ये नवीन मध्यमवर्गाची निर्मिती
 ५) जातीबद्दलचे भिन्न दृष्टिकोन
 ६) आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील जात आणि जातीभेद
- प्र. ३. थोडक्यात उत्तरे द्या. (कोणतेही तीन) (१५)
- १) उदारीकरणानंतरच्या जातीवर आधारित निवडणूक वर्तनावर भाष्य करा.
 २) जात, वर्ग आणि लिंगभाव समस्यांवरील आंतरविभागीय दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
 ३) भारतातील मुस्लीम आणि ख्रिश्चनांमधील भिन्न जातीय अस्मितांची चर्चा करा.
 ४) जातीय अस्मिता दृढ होण्यामध्ये जनगणनेमध्ये राज्याच्या उपकरणांच्या वापरावर चिकित्सक मत द्या.
- प्र. ४. सविस्तर उत्तर द्या. (कोणतेही दोन) (३०)
- १) जाती-आधारित आरक्षणासाठी विविध राज्यांची धोरणे आणि सकारात्मक कृती धोरणांवर चर्चा करा.
 २) श्रेणीजन वर्गाची व्याख्या द्या. भारतीय राजकारणातील राजकीय श्रेणीजन वर्गाच्या सत्तेच्या दुरुपयोगावर चर्चा करा.
 ३) भारतीय समाजातील जाती-आधारित हिंसाचाराची कारणे स्पष्ट करा.